

IZVRŠILNI ODBOR
MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA
L J U B L J A N A

Z A P I S N I K

27. redne seje Izvršilnega odbora MLO glavnega mesta Ljubljane, ki je bila v torek 6. decembra 1949 od 9. do 14.15 ure v sejni sobi predsedstva MLO, Lingarjeva ul.1.

N a v z o č i:

predsednik: Maležič Matija
podpredsednika: Sitar France

Gorjanc Joško

tajnik: Kovačič Leo

člani: Drobež Franc

Jelenc Aleš

Kocjan arh. Danilo

Kodela Viktor

Maček Polde

Miklavič Zvone

Naglič Stane

Nebec Franc

Pelko Gašper

Podbregar Erna

Rakar Iva

Repič Ivanka

Trtnik Lojze

Zdešar Henrik

vabljeni: Šefić Ludvik za poverjenišтво za komunal.zadeve

Bajuk Stanka za kontrolno komisijo

Skitek Ermin za poverjenišтво za drž. nabave

Šter Milan, za poverjenišтво za industr.in obrt

Matoh Ivan za poverjenišтво za delo

Kutin Franc za poverjenišтво za notranje zadeve

Pernuš Jože za javno tožilstvo mesta Ljubljane

Dolžan Branko za okrajno sodišče mesta Ljubljane

odsotni: Kodrič Tone

Pleško Srečko

Puhar Dominik

Brajnik Ivan

Tov. predsednik Maležič otvori sejo Izvršilnega odbora, katere
d n e v n i r e d

je razpravljanje o osnovnih problemih mesta Ljubljane.

Tov. predsednik Maležič poda poročilo o osnovnih problemih mesta Ljubljane, ki jih je iznesel na seji Politbiroja CK, kjer so bile dane smernice za nadaljnje delo. V glavnem se je razpravljalo na vprašanjih iz komunalnega področja in kulture.

Glavne misli so bile iznešene v naslednjem:

Stanovanjsko vprašanje v Ljubljani je postalo že nevzdržno in bo potrebno v letu 1950 najodločnejše pristopiti k gradnji stanovanjskih objektov. Sedanje stanje pokaže, da je vloženih 6.687 prošenj za stanovanja, dočim kaže statistika, ki je bila izvršena za prvo polletje, da je bilo v tem času vloženih okrog 5.000 prošenj.

kar pove, da se je stanje v par mesecih dvignilo za 1600 prošenj. V tej številki pa niso vpoštete prošnje vložene na Komando mesta, katerih je preko 650, dalje potrebe po 1100 samskih sobah, potrebe Narodne milice in notranje uprave, kakor tudi niso v tej številki vpošteti internati. Stanovanjska kriza se je v primerjavi s preteklim letom poostrila za 15 do 20%, v pogledu poslovnih prostorov pa za 70%. V prihodnjem letu pa se bo kriza zaostila še za nadaljnjih 20%. Mesečno se v Ljubljani izda za ločeno življenje din 1,200.000.-, kar znaša letno okrog 20 milijonov dinarjev.

Porast prebivalstva Ljubljane je posledica industrializacije in povečanja našega gospodarstva na splošno. Samo matična knjiga izkazuje tedensko približno 50 porok ter enako število rojstev ter je vsem tem treba preskrbeti stanovanja.

Glede utesnjevanja je bilo iznešeno še mnogo kritike, češ, da je to nekulturni postopek in je že sam tov. Kidrič izjavil, da je treba z utesnjevanjem prenehati. Tažak stanovanjski položaj pa narekuje, da se bodo morale še vršiti utesnitve, ker to zahtevajo potrebe, ki so nastale vsled večanja industrije, institucij, vsled večanja rojstev, kakor tudi bolezní. Sledeče nastopajo prav vsled tega, ker imajo nekatere družine slaba stanovanja, dočim so na drugi strani še stanovanja, ki niso zadostno zasedena, vendar je zadnji popis stanovanj pokazal, da so utesnitve možne predvsem v Polju in St. Vidu.

Kot edini izhod iz stanovanjske krize, ki pa še ne bo imel učinka v prihodnjem letu, je pristop k gradnji stanovanj in sicer ne tako kot doslej. Letošnji plan gradenj stanovanj je izpolnil Mestni ljudski odbor 53% za gradnjo družinskih stanovanj in 80% za samske sobe; republiški sektor je izpolnil svoj plan le 6.4%, zvezni sektor pa 9%. Ker pa je zvezni in republiški sektor zavzel večje področje gradenj, znaša skupni procent izvršitve plana gradenj le 26%. Če se upošteva, da še v preteklem letu ni bil plan gradenj izpolnjen, se vidi zakaj je stanovanjska kriza vsako leto vedno večja. Nujno je, da se v letu 1950 zgradi v Ljubljani vsaj 3.000 stanovanj (doslej 400 - 500 letno) in ob zgraditvi nakazane-ga števila stanovanj bo v letu 1951 stanovanjska kriza tolikšna kot je danes, to se pravi, da se bo stanovanjska kriza le zaježila, ne pa zboljšala. Da pa bo možno številkó 3.000 realizirati je potrebno, da se že takoj v decembru podvzamé najenergičnejše ukrepe in pristopi k pripravljalnim delom. Istočasno pa je treba pristopiti k re-stavriranju obstoječih zgradb, ker propadajo vsled nezadostnega in pravočasnega vzdrževanja.

Pri gradnji stanovanj pa se ne sme zanemariti gradnjo poslovnih prostorov in trgovskih skladišč. Zaradi pomanjkanja dobrih trgovskih skladišč je potrebna večja delovna sila, je slabša distribucija in večji kalo. Kapitalistična Ljubljana je potrebovala desetine in desetine manjših skladišč, socialistični način gospodarstva pa je trgovsko grosiranje koncentriral in so za racionalno gospodarstvo potrebna moderna velika skladišča. Poleg tega pa večje število manjših skladišč ne služi več svojemu namenu in je zato nujno potrebno istočasno z reševanjem stanovanjske krize reševati tudi vprašanje skladišč in poslovnih prostorov.

Vprašanje mestnega vodovoda. Kriza mestnega vodovoda traja že preko 10 let in je že bivša občina ljubljanska pristopila k reševanju tega vprašanja, ki pa še doslej ni rešeno in je bil prav v zadnjih mesecih mestni vodovod v kritičnem stanju. Mestni vodovod ima vodarno v Klečah, kjer je 5 vodnjakov, iz katerih se črpa talna voda in od kjer sta napeljana dva cevovoda, ki se konču-

jeta v rezervoarju na Rožniku. Prvi cevovod je bil zgrajen leta 1890, drugi leta 1910. Vsa naprava mestnega vodovoda je odgovarjala takratnim potrebam Ljubljane in je bila dimenzionirana na maksimalno črpanje 4500 m³ vode dnevno, sedaj se pa dnevno črpa 30.000 m³ vode, kar je silna preobremenjenost vodovodnih naprav. V letu 1940 se je pričelo z gradnjo novega rezervoarja na Rožniku, katerega so Italijani med okupacije v letu 1942 dokončali tako, da sta na Rožniku sedaj dva rezervoarja. Toda že skoraj leto dni rezervoarja nista polna in teče vsa načrpana voda sproti v potrošnje. To ima za posledico, da ni podana ognjavarnost v Ljubljani ter se ne morejo vršiti reparature na vodovodnih napravah v Klečah, ker morajo biti stalno v obratu.

Vodovodno omrežje je v zelo slabem stanju tako, da gre 40% vode neevidentirano v izgubo (slabe hišne instalacije, ventili, pipe, vodomeri, premala štednja z vodo na gradiliščih itd.). Za obnovo in popravilo vodovodnega omrežja bi bile potrebne milionske vsote.

Po petletnem planu je bila predvidena rešitev problema mestnega vodovoda na ta način, da bi poleg obstoječih vodnjakov zvrtili še 4 vodnjake, ki bi se povezali z dosedanjimi in da bi se poleg že obstoječih dveh cevovodov zgradila še tretji in četrti cevovod z rezervoarjem na Šišenskem vrhu in na Golovcu. Z delom tretjega cevovoda se je pričelo, izvršilo se je poskusno vrtanje za vse 4 vodnjake ter se je pričelo s kopanjem prvega vodnjaka, težkoče so pa pri nabavi potrebnih črpalk. Po petletnem planu se je nameravalo investirati v mestni vodovod 147 milijonov din ter bi morali dosedaj po tem planu izvršiti investicij za okrog 100 milijonov, dejansko pa se je izrabilo okrog 20 milijonov. Za leto 1947 je bilo v proračunu predvidenih 6 milijonov, v letu 1948 - 35 milijonov, kar pa je bilo znižano na 9 odnosno 8 milijonov, za leto 1949 je bilo predvidenih 31.5 milijonov ter znižano prvič na 11 milijonov, drugič na 8.9 milijonov din in je bilo potrebno ostre berbe, da se ta postavka ni še nadalje znižala. V letu 1950 je v osnutku proračuna bilo prvotno predvidenih za vodovod 30 milijonov, ta postavka pa se je znižala na 7 odnosno 6.8 milijonov din. S takim postopkom se stanje vodovoda ne boboljšalo in bo treba energično pristopiti k rešitvi tega vprašanja, ker postaja to vprašanje še toliko bolj pereče, ker je mnogo vodnjakov v Šiški okuženih in se mora prebivalstvo tega dela, ki se je doslej koristilo z vodo iz lastnih vodnjakov, posluževati mestnega vodovoda.

Kanalizacija. Še bolj pereče je vprašanje kanalizacije. Vsled nezažadstne kanalizacije je okužena voda od Št. Vida do Studenca in obstoja nevarnost okužbe tudi na področju Kleč. Prav vsled tega je nujno čimprej zgraditi zbiralni kanal, ki bi moral biti zveznega odnosno republiškega pomena in ne le frontne organizacije, ki ta kanal gradi.

Mestni promet. Tramvajski promet je v primerjavi z pred vojno narasel za 330%, vozni park je isti kot pred vojno, osebja pa za 20% manj in ni mogoče pravočasno prepeljati vse ljudi v službo tako, da bo potrebno uvesti deljeni začetek uradnih ur za nekatere ustanove. Podobne težkoče so s tovarnim prometom.

Šolstvo, prosveta in kultura je eno izmed vprašanj, katerim se je posvečalo premalo pažnje. Kulturne potrebe so z ozirom na večje število prebivalstva večje kot pred vojno, dočim je, če pogledamo samo število kinodvoran manjše in so pred kinematografi vedno vrste ljudi, ki čakajo na vstopnice. Zato je nujno pristopiti k gradnji provizorijskega odnosno k preureditvi dvoran v kinodvorane (v Baragovem semenišču, dvorana v zgradbi RLO IV).

Urediti je treba fizikulturno vprašanje. Pred vojno je bilo v Ljubljani 38 telovadnic, dočim jih je sedaj le 25. Strokovnih šol je v Ljubljani 37, od katerih niti ena nima svoje telovadnice. V tekočem letu se je evidentiralo le 2400 oseb, ki se bavijo s telovadbo, dočim je bilo pred vojno samo Sokolov 4.000, kar kaže, da množičnosti v pogledu telovadbe ni. Potrebno je zgraditi še dva fizikulturna objekta v središču mesta in v Mostah ter izprazniti vse obstoječe fizikulturne objekte, ki niso izkoriščani po fizikulturi. Manjka tudi primernih prostorov za predvojaške vzgoje.

Osnovnih šol je manj kot pred vojno, dočim je otrok več. Vse osnovne šole so zasedene od jutra do noči in so preobremenjene. V Šiški bo potrebno zgraditi novo osnovno šolo samo za otroke uslužbencev "Iltostroja", ki bo ob polni kapaciteti zaposloval okrog 10.000 ljudi.

Zdravstvo in socialno skrbstvo. Ne jemlje se dovolj resno in ne smatra za najno gradnja otroških jasli. Ambulante, ki bi morale biti pristopne najširšim množicam, nimajo primernih prostorov, kot n.pr. ambulanta v Mestnem domu.

3 preselitvijske domove za onemogle in stare na Štajersko še ni rešeno to vprašanje, temveč bo potrebno misliti na gradnjo domov. v okolici Ljubljane, kjer bi se lahko oskrbovanci zaposlili s primernimi deli. Ti domovi pa ne smejo biti grajeni v obliki vojašnic, temveč manjše zgradbe v stilu internatov.

Splošni nivo Ljubljane. Ugotavlja se, da se Ljubljana kot središče republike neprimerno počasneje razvija kot ostala glavna mesta republik. Splošni kulturni nivo Ljubljane se ne dviga, temveč je v nekaterih primerih stopil celo korak nazaj (pločniki, ulična razsvetljava, razsvetljava islozb, neonska razsvetljava). Vprašanju živahnosti Ljubljane, družabnega življenja, plesišč, igrišč, zabavišč, izletov se posveča premalo pozornosti, dasi vse to spada k življenju mesta.

Po čvrstem planu bi moral MLO zaposlovati po vprašanju gradenj 1794 delavcev. Poleg del iz čvrstega plana pa je MLO gradil še razne druge objekte, dejansko pa je za vsa ta zaposloval le 300 delavcev. V vsej gradbeni operativi so bili skozi vse leto zaposleni le 3 tehniki in 2 polirja; 20 inženirjev in tehnikov, 6 delovodij in 210 delavcev pa smo morali odstopiti za zvezna in republiška dela. Vse te težave so med drugim oteževali gradbenim podjetjem pravočasno obračunavanje izvršenih del. Pri vodovodu v Zagrebu je zaposlenih 17 inženirjev in tehnikov, v Beogradu 24, dočim je pri mestnem vodovodu v Ljubljani zaposlen le eden inženir in še za tega se je bilo treba boriti. Od 30 kvalificiranih ljudi, ki jih je imel mestni vodovod pred vojno, jih ima danes samo 16 priučenih.

Pri kanalizacijskih delih je zaposlen kot strokovnjak le tehnik Černila, ki ne more sam rešiti vse problematike, za vzdrževanje kanalizacije pa je od 60 ljudi, ki so bili zaposleni pri teh delih ostalo le 6 in še ti so stari. (Mesto Pariz zaposluje samo za vzdrževanja kanalizacije 3.500 ljudi.)

Pri popravilih zgradb je bilo v pričetku leta zaposlenih 96 ljudi, dočim jih je sedaj le še 36. Je pa v Ljubljani mnogo zgradb, na katerih so potrebna manjša popravila (žlebovi, strehe, okna, naprave za centralno kurjavo itd.). S temi deli so bili pred vojno zaposleni vsi obrtniki, ki so delali v glavnem uslužna dela, sedaj pa so vključeni v plan, zato je treba v prihodnjem letu pretežno večino obrtnikov sprostiti planskih del in jih zaposliti predvsem na uslugah.

Primerjava personalnega sestava poverjeništev MLO s poverjeništvu v Zagrebu in Beogradu kaže nasledno sliko: planska komisija v Zagrebu ima 8 uslužbencev s fakultetno izobrazbo, v odseku za investicije 1 inženirja in 2 tehnika - Ljubljana nobenega. V Beogradu je v poverjeništvu za proizvodnjo gradbenega materiala zaposlenih 56 uslužbencev, na poverjeništvu za pospeševanje turizma v Zagrebu pa 50 nameščencev.

Personalni sestav rajonskih ljudskih odborov, ki opravljajo danes iste posle kot jih je MLO pred 2 leti, pa je še mnogo slabši. Rajonske stavbe še vedno niso dogotovljene, ker to "ni tako važna stvar", zato pa RLO-i ne morejo poslovati tako kot bi bilo potrebno. Urditev RLO-ov je izredno važna in jo je treba smatrati kot izrazito politično vprašanje.

Napačen je bil odnos glede zaposlitve delovne sile med zveznimi, republiški in lokalnimi podjetji, predvsem pa ni bilo pravilno, da se je iz podjetij komunalnega značaja odtegovalo delovno silo za potrebe čeprav zvezne industrije.

Tudi vprašanje zaposlitve prostovoljne delovne sile se v tekočem letu ni pravilno koristilo, ker se je tisoče in tisoče frontovcev zaposlovalo na delih izven Ljubljane (sečnja) na deželi, medtem ko po drugi strani mobilizirano delovno silo na deželi za industrijo v mestu. V bodoče je potrebno vso prostovoljno delovno silo zaposliti na komunalnih delih v Ljubljani.

Na sestanku Politbiroja CK je bila iznešena kritika o premajhni upornosti, ki jo je pokazal Izvršilni odbor ob odtegovanju delovne sile in da Izvršilni odbor ni z dovoljno ostrino vseh teh problemov prikazal in utemeljil na odgovornih mestih ter da ni sam pravočasno razumel kritičnost položaja, v katerem so se nahajala komunalna podjetja. O vseh teh problemih bi moral Izvršilni odbor informirati najodgovornejše politične in oblastne forume. Dejansko Izvršilni odbor ni pravilno postavil svojih potreb. Zato je potrebno napraviti prelomnico v tem pogledu. Vse potrebe, ki so življenske važnosti za razvoj mesta in za zaščito prebivalstva je treba v bodoče najenergičnejše zagovarjati in jih smatrati kot politično važne zadeve.

Plan za leto 1950 je ponovno pregledati ter mora biti v njem zapopadena izgradnja vodovoda tako, kot je predvidena v petletnem planu, dalje kanalizacija, trolejbusi, nove tramvajske proge, gradnja stanovanjskih blokov, jasli, Didov. Strokovnjake in ostalo delovno silo, ki je bila odvzeta MLO-u je tekom zime pritegniti nazaj, za kar naj poskrbi poverjeništvu za delo. Vse te probleme je na vseh mestih in po vseh resorih nakazati in zagovarjati z vso ostrino, ker se mora v Ljubljani v prihodnjem letu splošna dejavnost povečati.

Da bo možno v prihodnjem letu uresničiti izvedbo gradenj stanovanjskih objektov za 3.000 družin je potrebno, da se da osnovno bazo gradenj stanovanj na zvezna in republiške investitorje. Toza-levno naj se na posebnih konferencah pri Litostroju, Tobačni tovarni ter drugih zveznih ustanovah prikaže najnost gradnje, ki jo morajo izvajati v lastnem delektrogu in za kar si morajo pravočasno preskrbeti potrebne investicijske kredite. Pri gradnji naj se uporablja prostovoljna delovna sila lastnih ustanov. Le na ta način, če se bo gradnja stanovanj razdelila na čim več investitorjev, bo Mestni ljudski odbor pristopil k reševanju ostalih komunalnih problemov, ki so pereči.

Tov. Jelenc navaja, da je povsem pravilno, da se razdeli gradnja stanovanj na čim več investitorjev in to predvsem na zvezne in republiške ustanove. V kolikor se je ta linija izvajala še v letošnjem

leta, so rezultati pokazali, da so uspehi minimalni in so prav zvezna in republiška podjetja izvedla plan gradenj z majhnimi procenti. V zvezi s tem pa bo potrebno ustvariti pogoje za izvedbo investicij, t.j. rešiti bo treba vprašanje gradbene operative, ki je v Ljubljani premajhna. Samo nekatera naša gradbena podjetja kažejo ogromen padec v delovni sili. Podjetje Megrad je imelo ob ustanovitvi 1500 ljudi, v letošnjem letu pa le 350. Povečanje stanovanjskega fonda v višini kot ga je nakazal tov. predsednik, pa bo mogoče izvesti le, če se bo pristopilo k montažnemu načinu dela in prvi poizkus montažne gradnje kaže le uspehe, dočim bo pri starem načinu dela potrebno ogromno delovne sile.

Tov. Miklavič se dotakne kulturno-prosvetnega vprašanja, kjer se kažejo zanimivi primeri. Obrobni del mesta je precej saturiran glede kinodvoran. Kinodvorane v obrobni predelih zadostujejo, čimbolj pa se približujemo notranjosti mesta, tem večja je kriza. V prejšnjih časih se vse te dvorane, poleg kulturnim namenom, služile tudi fizikulturi. Z letom 1945 pa se je kulturno-prosvetno delo razdelilo na 3 sektorje.

1.) Z ustanovitvijo centralnih ustanov za dviganje kulture, se je odprla tudi vprašanje primerne zgradbe, ki je potrebna za te centralne ustanove in katere sedaj zasedajo dvorane, ki se služile za fizikulturo odnosno kino. Taka bi bilo potrebno preskrbeti primerne prostore za Akademijo upodabljaajoče umetnosti, Akademijo za igralsko umetnost, Akademijo za glasbo, Filharmonijo, Šolo za umetno obrt itd.

2) Kulturno-prosvetna društva so v organizacijskem smislu stopila korak naprej. Stara društva so se udejstvovala le v eni grani, dočim obsegajo sedaj od 10 do 15 sekcij. Danes je 26 društev, ki zajema 7500 članov. To so močne masovne organizacije, katerim pa primanjkuje primernih prostorov.

3) Osnovni problem za Ljubljano je knjižnica in čitalnica, za kar se še vse doslej ni našle primernih prostorov in se v tem pogledu ne najde dovoljno razumevanje. Isto je z razvojem mestnega muzeja, kar zasedajo prostore, namenjene za mestni muzej, poverjeništa.

Glasbene šole so dosegle največji vzpon v letu 1919, ko je bilo vpisanih v te šole 1082 učencev. S padcem življenjskega standarda se je kader učencev vedno nižal in je leta 1941 dosegel število 310 tako, da je Glasbena šola morala izvesti propagandni glasbeni teden za vpis učencev v glasbene šole. Danes pa se kaže v tem pogledu zopet napredek, ko je vpisanih v glasbene šole 1300 učencev, 500 pa jih zajemajo tečajji po društvih. So pa tudi tu težkoče v pogledu prostorov. BLO II je začasno rešil ta problem s postavitvijo provizorija 8 sob, vse druge šole pa okremenjujejo gimnazijska poslopja ali poslovne prostore. Glasbenih šol je danes po številu 6, nobena pa nima primernih prostorov.

Glede izboljšanja izgleda samega mesta se ni v zadnjem času pokazal noben napredek. Dosedanja dela so bila izvršena le v zavarovanje pred nadaljnjo okvaro, ni se pa pristopilo k obsežnejšim restavracijskim načrtom, kar mesto v svojem starem delu nujno zahteva (Stari trg). Neverjetno ovire nastopajo pri osnovnih stvareh v zvezi z ohranitvijo spomenikov narodno-osvobodilne borbe (restavriranje Tomšičeve tiskarne itd.).

Tudi vprašanje fasadiranja hiš bo potrebno rešiti. So v mestu hiše, ki imajo kulturno velik pomen, za obnovo pa bo potrebno preskrbeti večje kredite.

Tov. Trtnik nakaže izvajanje lokalnega prometa v pogledu petletnega plana, kjer je predvidena postavitev dvojnega tira Št-Vid - Vič, vzpostavitev trolejbusne linije Ježica-Ljubljana in povečanje tovornega prometa. Popolno izvedbo plana bo mogoče izvršiti le, če bodo na razpolago devize, ker je material vezan na uvoz. Za nabavo rezervnih avtomobilskih delov so odobrene devize v znesku 1.5 milijona din ter so tudi že sklenjene pogodbe za nabavo potrebnega materiala. Za nemoteno obratovanje električne cestne železnice bo potrebno postaviti še eno transformatorsko postajo, ker je dosedanja že preživela svojo dobo. Pri cestni železnici je zaposlene precej ženske delovne sile, ki pa vsled težkega in napornega dela ne vzdrži.

Za vzdrževanje cest je bilo svoječasno zaposlenih preko 80 ljudi, dočim jih je danes le 30, čeprav se je pomerij cest v Ljubljani povečal za eno tretjino.

Tov. Rakarjeva navaja v pogledu zdravstva razne probleme, o katerih se je sprti obveščalo predsedstvo in tajništvo Izvršilnega odbora. Kanali v letu 1946 in 1947 sploh niso bili očiščeni in se je šele koncem leta 1947 odnosno v letu 1948 pristopilo k temu delu. Za to delo pa je slab kader, ker se pri tem delu zaposleni sami stari ljudje. Kanalizacija je položena preveč na površini in ker je zemlja peščena, gre voda v zemljo in tako je prišlo tudi do okužbe vode.

Vprašanje jasli se ne jemlje dovolj resno in so vsa podjetja na tozaštevne odločbe o postavitvi jasli odgovarjala negativno, razen Direkcije železnic in Litostroja. Izgovarjajo se, da ni za to predvidenih potrebnih investicijskih kreditov. Skupno z republiškim odborom za zaščito mater je poverjeništvu za zdravstvo izdelalo plan za jasli, razdeljeno po posameznih teritorijih. Preko resnega ministrstva in republiške planske komisije je zahtevati od podjetij, da zgrade primerne jasli, v katere pa morajo sprejemati se otroke mater, ki so zaposlene ne glede na ustanovo odnosno podjetje, ki jih zaposluje, ker iz zdravstvenih ozirov ni priporočljivo, da se v jutranjih urah ob meglenih dneih prenaša otroke iz enega dela mesta v drug, temveč jih je oddati v oskrbo najbližjim jaslim.

Pereče je vprašanje zdravstvenih ustanov - klinik - ambulant v pogledu primernih prostorov. Ambulanta na Miklošičevi cesti je z ozirrom na odvojitev zdravstva od socialnega zavarovanja utesnjena. Za povečanje Slajmarjevega doma ni potrebnih kreditov.

Vsled pretesnih stanovanj se je razširila tuberkuloza in je nujno potrebno organizirati izolirnico. Z izselitvijo doma onemoglih na Štajersko, se je tudi izolirnica preselila v bolnico pri Ormožu, ker pa je to od Ljubljane preveč oddaljeno, bo potrebno preskrbeti primerne izolirnice v bližini Ljubljane. Za tuberkulozne se je organizirala posebna menza, vendar prostori ne odgovarjajo.

Mlekocenter ima premajhne naprave za pasterizacijo mleka (le do 10.000 litrov dnevno) in dobivajo dojenčki tudi nepasterizirano mleko. Ker bodo potrebe po tem mleku vedno večje, bo potrebno misliti tudi na večje pasterizilne naprave.

V sanitarno inspekcijo se bo pritegnilo tudi veterinarja, ker se je ugotovilo, da se je stavilo v promet slabo meso, kljub ugotovam veterinarja, ki ni imel dokončne odločujoče besede pri upravi lavnice.

Rešiti bo treba tudi vprašanje izolirnice za nalezljive bolezni. Zadnje čase se je v Ljubljani razširila škrlatinka vsled pred-

časnega zapuščanja bolnišnice, ki je natrpana z bolniki in pa vled nerednosti kontumahiranih svojcev, ki kljub prepovedi vrše službo in s tem prenašajo bacile. Vila na Grubarjevem nabrežju (Čeč-eva) se bo začasno porabila za izolirnico majhnih otrok.

Splošni higieni bo treba posvetiti več pažnje, predvsem pa higieni prostorov, v katerih se kreta naša mladina (šole, televadnice, domovi).

Tov. Repičeva v pogledu šolstva pripominja, da je v Ljubljani nezadostno število prostorov, ki služijo osnovnim šolam, ne bo pa rešeno vprašanje šolstva, če bi reševali samo vprašanje osnovnih šol. Predvsem se kaže premajhna zainteresiranost resornih ministrstev, ki ne vložijo dovolj truda, da bi svojim šolam oskrbeli primerne prestore. V šolskih poslopijih MLO-a je vse polno šol republiškega in celo zveznega značaja (laboratoriji). Primer nepravilnega razumevanja resornega ministrstva je ministrstvo za zdravstvo, ki je, po ugotovitvi sanitarne inspekcije, da šolski prostori, ki jih uporablja litografska šola v Mostah ne odgovarjajo, izdalo odločbo, da se mora vse poslopje osnovne šole v Mostah prepustiti grafični šoli, ker je večjega pomena kot osnovna šola. Le s težko borbo se je doslo, da se je ta odločba preklicala. Prav tako se je nameravalo v stavbi osnovne šole in nižje gimnazije poleg gozdarskega tehnikuma namestiti še internat, kar nikakor ni pravilno in umestno. Zato bi bilo treba s strani predsedstva opozoriti resorna ministrstva, da smatrajo uporabo osnovne- in srednješolskih stavb le kot začasno rešitev ter da naj pristopijo k gradnji novih šolskih poslopij. V mestu Ljubljani bi na učence v gospodarstvu, ki jih je 3.000 marala obstojati štiri šolska poslopja, ni pa niti enega.

V zvezi s preobremenitvijo šol se tudi higiena ne more vzdržati na zadovoljivi višini. Ne samo, da so šolska poslopja zasedena preko normalne kapacitete, da se vrši šolski pouk v treh izmenah, so v večernih urah zasedeni prostori še s raznimi masovnimi sestanki, pri katerih se premalo pazi na higieno in ne misli na to, da bodo drugi dan vse dopolne sedeli v istih učilnicah otroci. Zato se bo v vseh primerih, kjer se bodo kršili higieni predpisi prepovedale uporabe šolskih poslopij za sestanke in večerne tečaje.

Načelno je rešiti vprašanje prenočevanja raznih skupin, ki prihajajo v mesto ter bo treba prenehati z došedanje prakso, da se je vse take skupine napotilo v šole in dijaške internate.

Načelno se kaže nepravilen odnos do fizkulture, ki se ji pripisuje postranski pomen in se tudi prostore namenjeno za to daje v druge svrhe n.pr. televadnico na Viču naseda po odločbi podpredsednika vlade statistični urad. Televadna zveza zastopa še vedno stališče centralizacije ter je proti ustanovitvi televadnih odborov po rajonih. Prav tako vlada v raznih sportnih sekcijah še stari duh, kar vse zavira masovno udejstvovanje državljanov na področju fizkulture, predvsem televadbe. Pri šolski mladini se je fizkultura masovno razvila, najhja pa igrišča in stadione. V načrtu prihodnjega leta je zgraditi fizkulturni stadion ob Poljanski cesti za Marjaniščen.

Pereče je vprašanje vzgojnih domov za mladino ter bo ministrstvo za prosveto interveniralo pri zveznem ministrtvu za dodelitev kredita 22 milijonov din za novogradnjo mladinskega doma, osnovne šole, gimnazije in internata za približno 300 dijakov.

Končno opozori še na pravočasno preskrbo otrok s čevlji in negavicami, ker podjetja ne stavijo pravočasno v plan potrebnih

artiklov in tako nimajo na zalogi ob pravem času primerne obutve in obleke.

Tov. Drobež podkrepi navedbe tov. predsednika v pogledu takojšnje pristopitve k pripravljalnim delom za gradnjo stanovanjskih objektov v prihodnjem letu tako, da bo do marca in aprila že vse pripravljeno in se bodo gradilišča lahko odprla. Potrebno pa je, da se za ta dela postavi program, pri katerem je vztrajati in se ne sme dopuščati, da bi se med letom spreminjal, kot se je to dogajalo v preteklem letu, ko so dobile zvezne in republiške ustanove svoje planske potrditve šele v avgustu in septembru ter so prav valed tega dosegle tako nizek procent izvršitve. Paziti bo treba na to, da se ne bo z uvedbo montažnega načina gradenj zavlačevalo gradnje, ker je za te vrste gradenj potrebna gradbena industrija, ki je vezana na stroje, s katerimi pa se trenutno še ne razpolaga v zadovoljivi količini in bi bilo boljše, da se prične s starim načinom dela, postopoma pa se po zmogljivosti gradbene industrije uvaja montažni sistem. Po urbanističnem planu, ki smo ga predložili ministrstvu za komunalne zadeve, je ministrstvo odobrilo prvotno za Ljubljano 2.500 stanovanj, kasneje pa je znižalo to številko na 2.000, ker je bilo za celotno področje Slovenije odobrenih 10.000 stanovanj. Posamezni investitorji so vezani pri izvajanju investicij na razne faktorje in bi bilo umestnejše, da bi se topogledno od nadrejenih forumov izdale le okvirne postavke, vse drugo pa bi se moralo prepustiti investitorjem samim. Ista hiba se opaža pri republiških investitorjih, ki so za vsak posamezni objekt vezani na odobritev zveznih faktorjev.

Z gradnjo prehodnega doma, ki je vsekakor potreben, se situacija ne bo bistveno spremenila vse dotlej, dokler bodo hotelske sobe zasedene z mesečnimi in polletnimi zasedbami in je potrebno prvenstveno rešiti vprašanje samskih domov odnosno izgradnja tolikšnega števila družinskih stanovanj, da se bodo gotove sobe lahko prepuščale samcem.

Izredno nujna pa je rešitev gradnja grosističnih skladišč in mora Ljubljana v kratkem času vskladiščiti rezerve prehranbenih artiklov za mesec dni vnaprej ter namerava Direkcija žitnega fonda zasesti skladišča podjetja "Prehrana", ki so pa nujno potrebna "Prehrani" za nemoteno funkcioniranje distribucije v Ljubljani. Ker preskrba takih grosističnih skladišč ni samo lokalnega pomena bi morala tudi republika skrbeti in prispevati k gradnji grosističnih skladišč.

Tov. Šefic v pogledu kanalizacije dostavlja, da nastopajo tu težkoče, v kolikor so zagotovljeni krediti, pri mobiliziranju zadostne delovne sile v podjetju za vzdrževanje kanalizacijskega omrežja in pa pomanjkanju strokovnjakov, ki bi se bavili z izdelavo komunalnih projektov. Poverjeništvu za komunalno gospodarjenje nima za to delo potrebnih strokovnih moči. Zato bo delovno sile in strokovnjake, ki so bili zaposleni na komunalnih delih pritegniti nazaj na ta dela, ker le v tem primeru bo mogoče izpolniti pogoje, ki jih je postavila strokovna komisija v pogledu kanalizacije kot v pogledu mestnega vodovoda.

Tov. Kutin oriše stanje osebnega, tovornega in avtomobilskega prometa z ozirom na varnost pešcev. Statistika kaže zelo porazno sliko in beleži samo v dveh dneh (29. in 30. nov.) sedem prometnih nesreč. Pri raziskavanju posameznih primerov se je ugotovilo, da morajo biti krivci nesreč šoferji državnih avtomobilov in da garaža "Meproma" in garaže drugih državnih podjetij in ustanov nimajo pregleda in evidence o poškodovanih avtomobilih,

ker take primere ne prijavijo. Da je stanje tako laži krivda na vodstvih podjetij, ki zanemarjajo vzgojno-politično delo pri šoferjih in ne skušajo prevzgojiti šoferje, da bi imeli pravilno gledanje na novi družbeni red in na važno vlogo, ki jo ima vsak posameznik pri graditvi socializma. Prav vsled te nedelavnosti in premajhnega polaganja važnosti politični izobrazbi šoferjev, je morala šoferjev zelo nizka. Po drugi strani pa se mora zadolžiti garažno mojstra, da vse okvare na avtomobilih, ki so povzročene po prometnih nesrečah, javijo na pristojna mesta in s tem pomagajo državnim organom pri iskanju krivcev prometnih nesreč, ki morajo prejeti zaslužene kazni. Tudi gostinska podjetja premalo upoštevajo svoječasno prepoved izdajanja prekomerne pijače šoferjem. Za zaježitev prometnih nesreč je potrebno, da podjetja uvedejo strogo kontrolo svojega voznega parka ter da sodišče izreče strogo, če je nesreča zahtevala človeško žrtev, tudi smrtne kazni šoferja.

Tramvajski vozni park je preobremenjen in zato ljudje visijo na stopnicah, kar je nepravilno in nevarno, zato naj se izda nalog sprevednikov, da voz ne odpelje iz postaje, dokler ni stopnišče prosto.

Premajhna je pozornost in nezadostna vzgoja v mladinskih domovih kot tudi na terenih pri družinah, ki zanemarjajo otroke, kar ima za posledice, da mladinska kriminaliteta raste. Nadzorni kader za vzgojne domove je temeljito pregledati (predvsem mladinski dom v Smledniku) in postaviti na ta mesta ljudi, ki bodo imeli čut odgovornosti in ljubezen do otrok.

Za varnost pešcev bi bilo potrebno pregledati tudi ljubljanske ulice - predvsem pločnike, popraviti razbite pokrove kanal-skih jaškov, ograje na mostovih in slično.

Rev. Podbregarjeva poudarja, da niso vprašanje pri izvedbi investicij finančna sredstva, temveč je zastej nastal vsled pomanjkanja delovne sile in pa uvoznega materiala. Pri analizi izvršenih investicijskih del v preteklem letu se je ugotovilo predvsem nakazano kritično stanje ter se je predložil republiški planski komisiji predlog za 547 milijonov investicij za MLO in za RLO-e v znesku 196 milijonov posebej. Za vse te investicije mora biti zagotovljena delovna sila in material. Od te vsote je predvideno samo za zdravstvo 39 milijonov, za stanovanja 150 milijonov, t.j. da se zgradi 25 novih stanovanjskih blokov s 24 stanovanji, republiške in zvezne ustanove pa bodo investirale za 2.500 stanovanj. Za komunalne dejavnosti pa je predvidenih 66.5 milijonov din. Kvota določena od zvezne planske komisije pa je določena za okrajne občine vse republike v višini 606 milijonov din. Z evrom na to je treba pristopiti k reševanju problemov Ljubljane pri zveznih organih. V Zagrebu se vprašanje investicij za okrajne ljudske občine ne postavlja v merilu republike, temveč se obravnava Zagreb kot center republike in je že v letošnjem letu imel investicijskih kreditov v višini 350 milijonov din. Poleg te kvote pa so na raspolago vsaki republiki investicije za republiške potrebe in naša celotna kvota za Slovenijo 1 milijardo 900 milijonov din - t.j. 600 milijonov za okrajne občine in 1 milijardo 300 milijonov din za rezervna ministrstva. Zato bo potrebno od resornih organov zahtevati večje pozornosti, ki jo morajo nuditi Ljubljani. Takšna ministrstvo za zdravstvo ne kaže dovoljnega razumevanja in pomoči pri gradnji klinike na Šarabonovem vrtu.

Ker je Ljubljana v okviru vse republike izpolnila plan mobilizacije delovne sile z največjim procentom, mora tudi ministrstvo za delo zasigurati pri investicijskih delih potrebno delovno silo, na kar bo tudi republiška planska komisija zvišala investicijske kredite.

Vse važnejše naloge naj bi se predhodno prediskutirale pred Izvršilnim odborom, da se z njimi seznanijo celotni IO in šele nato pristopi k izvedbi posameznih del.

Tov. predsednik Maležič smatra kot prvenstveno nalogo poverjenišva za delo, da preskrbi nazaj vso delovno silo, ki je bila odtegnjena komunalnim podjetjem.

Za vzdrževanje zgradb in druga uslužnostna dela se v bodoče vključi obrtnike, ki jih je sprostiti ostalih planskih del ter se jih za to zadolži z odločbo ter so za izvedbo uslužnostnih del odgovorni v istem merilu kot za plansko delo. Vse obrtnike, ki bodo zadolženi za izvrševanje uslug je objaviti v časopisu zaradi informiranja prebivalstva.

K gradnji stanovanj je, kot že povedano, pristopiti takoj. Ker pa montažna gradnja v prihodnjem letu še ne daje sigurnosti pravočasne izvedbe z ozirom na pomanjkanje gradbene industrije in strojev, je pristopiti k gradnji po dosežanem načinu. Istočasno pa naj se pokrene vse potrebne korake¹ gradnje celotne tovarne za montažna dela (Švica), kar bo pospešilo uvedbo montažne gradnje pri nas. V zimskem času je pristopiti k nadzidavam. Sklicati je konference odnosno posebne sestanke z zveznimi in republiški investitorji, jim prikazati nujnost gradenj in jih direktno "šuntati", da se bodo borili za investicije. Pospeševati je gradnjo eno ali dvodružinskih hišic na obrobni delu mesta Ljubljane za privatnike in jim preskrbeti osnovni material ter nuditi ugodna posejila.

Iniciativo za gradnjo potrebnih stanovanjskih objektov za republiške in zvezne ustanove mora prevzeti Mestni ljudski odbor ter v ta namen organizirati obiske odgovornih poverjenikov pri resornih ministrih ter jih tako vključiti v skupno borbo za investicije.

Čistoči mesta se polaga premajhna pažnja, tako se puščajo smeti v zabojih pred vrati tudi po več dni, kar bi se lahko spravilo za hišna vrata in ne bi ti zaboji kvarili zunanjšega izgleda mesta. Mestetsko plakatiranje je takoj ukiniti in kršilce kaznovati po tozačevnih določilih.

Tov. Drobež predlaga, da bi poverjenišvo za industrijo in obrt ugotovilo, koliko obrtniške dejavnosti bi odpadlo na vzdrževanje zgradb, da bi se tako obrtniška dela lažje planirala z ozirom na usluge.

Za državne mojstre bo potrebno preskrbeti primerne obrtne prostore, kjer bodo lahko dvignili kvaliteto obrtniških del in vzgajali potreben strokovni kader. Zato se bo skušalo dobiti manjše delavnice, ki jih bo treba preurediti, ni pa pravilno namiranje nekaterih oblastvenih organov, da bi se državnim mojstrom dodelilo večje, že vpeljane obrtniške delavnice, ki pod sedanjim vodstvom in v sedanjem obsegu lepo uspevajo.

Tov. Polke oriše težko stanje kmetijskih posestev Jesenkovo in Verd, kjer ni zadostne delovne sile in pomanjkanje krme za živino in prešiče.

Tov. podpredsednik Sitar pripominja, da mora poverjenišтво za kmetijstvo oziroma posestva sama skrbeti za izboljšanje kvalitete krme, ki se lahko prideluje na lastnih travnikih. Zato morajo posestva skrbeti za zadostno gnojitev zemlje.

Tov. predsednik Maležič pripomi, da bo potrebno posvetiti več skrbi zunanji trgovini. Topogledno bo potrebno, da prizadeta poverjenišťva preštudirajo, katere artikle bi bilo potrebno nabaviti in kaj bi lahko služilo izvozu ter če se pokaže potreba, naj tudi preusmerijo svojo industrijsko-odnosno obrtniško dejavnost (živilska proizvodnja, galanterija, umetna obrt, pohištvo, kože itd.). Planska komisija naj tudi po svoji liniji preštudira o nakazanem problemu.

Po končani diskusiji zaključí tov. predsednik Maležič sejo ob 14.15 uri.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Tajnik:
(K o v a č i č Lec)

Kováčič

Predsednik:
(M a l e ž i č Matija)

Maležič